

แบบสรุปผลการดำเนินงานตามประเด็นตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ ปีงบประมาณ 2559
จังหวัดราชบุรี เขตบริการสุขภาพที่ 5 รอบที่ 2 วันที่ 6-8 กรกฎาคม 2559

คณะที่ 1.การพัฒนาสุขภาพตามกลุ่มวัยและระบบควบคุมโรค
หัวข้อที่ 1.1 การพัฒนาสุขภาพ 1.1.5 กลุ่มผู้สูงอายุ

1. สถานการณ์ปัจจุบัน/Baseline Data/แนวโน้มของปัญหา

ข้อมูลจังหวัดราชบุรีจากฐานข้อมูล DBPop ณ 20 กุมภาพันธ์ 2558 มีผู้สูงอายุรวม 10 อำเภอ จำนวน 135,808 คน จากประชากรทั้งหมด 831,165 คน คิดเป็น 16.34 % ซึ่งสูงกว่าระดับเขต (ร้อยละ 14.09) บางอำเภอเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (ร้อยละ20) คือ อ.วัดเพลง มีผู้สูงอายุมากเป็นอันดับ1(22.29%) อ.บางแพ อันดับ2 (20.63%)

ข้อมูลประชากรปี2559 พบว่า มีผู้สูงอายุในจังหวัดราชบุรี จำนวน 140,691 คน จากประชากรทั้งหมด749,021 คน คิดเป็น 18.78 % (ข้อมูลจากฐานข้อมูลประชากรตามสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2558 มาปรับปรุงกับข้อมูลสำรวจของแต่ละสถานบริการ)

สรุปการประเมินADL(ปี2558)พบว่าผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม 96,081คน(70.75%) ติดบ้าน 14,466 คน(10.65%) ติดเตียงจำนวน 1,503 คน (1.10%) ผลคัดกรองปัญหาสุขภาพปี 2558 พบว่าผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูง จำนวน 90,796 คน (66.86%) พบปกติ 64,580 คน(71.13%)เสี่ยง 12,928 คน (14.24%) ป่วย 17,019 คน(18.74%) ส่งต่อจำนวน 866 คน (5.09 %) ได้รับการคัดกรองโรคเบาหวาน จำนวน 92,319 คน(67.98 %) พบปกติ 77,194 คน (83.62%) เสี่ยง 8,847 คน(9.58%) ป่วย 8,432 คน(9.13%) ส่งต่อ 315 คน(3.74%) ได้รับการคัดกรองสุขภาพช่องปากจำนวน 78,048 คน(57.47%) ไม่มีปัญหา 61,910 คน (79.32%) มีปัญหา 16,138 คน(20.68%) ได้รับการส่งต่อ 1,339 คน(8.29%) ได้รับการคัดกรองโรคซึมเศร้า จำนวน 98,561 คน(72.57%) ปกติ 97,837 คน (99.26%) ซึมเศร้า 728 คน (0.74%) ได้รับการคัดกรองข้อเข่าเสื่อม จำนวน 87,798 คน (64.65%) พบปกติ 80,358 คน (91.52%)สงสัยเข่าเสื่อม 7,440 คน (8.47%) ส่งต่อ 932 คน(12.52%) ได้รับการคัดกรองตาต่อกระจกจำนวน 85,355 คน(62.84%) พบปกติ 81,967 คน(96.03 %) ผิดปกติจำนวน 3,388 คน(3.97 %) ส่งต่อจำนวน 864 คน(25.50 %) ได้รับการผ่าตัดจำนวน 1,086 คน(32.05 %) สถานบริการ มีรพ.120 เตียงขึ้นไป 4 แห่ง มีคลินิกผู้สูงอายุทุกแห่ง ในระดับชุมชน ปี2557 มีชมรมผู้สูงอายุ 204 ชมรม ผ่านเกณฑ์ 61 ชมรม (29.90%)ตำบลต้นแบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว 104 ตำบล ผ่านเกณฑ์ประเมินฯ 20 ตำบล (19%) วัดส่งเสริมสุขภาพ มีวัดทั้งหมด 406 วัดเข้าร่วมโครงการวัดส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 44 วัด(10.84%)ผ่านเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน 43 วัด ดีเด่น 8 วัด

2. มาตรการ/แผนงาน/โครงการรองรับในปี 2559

มาตรการสำคัญระดับจังหวัด	กลุ่มเป้าหมาย	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ/แหล่งปม.
มาตรการที่ 1: 1.1สนับสนุนการคัดกรอง/ประเมินสุขภาพผู้สูงอายุ (ADL/โรคที่สำคัญ/GS)	-PM อำเภอ -จนท.สธ.	-โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการถ่ายทอดแผนสู่ระดับอำเภอ / pm จว. ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแต่ละแผนงาน -โครงการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานสสจ.ราชบุรีปี 2559 (รอบ1: ให้คำแนะนำ/รอบ2:ประเมินผลการดำเนินงาน)กำหนดเป็นตัวชี้วัดรพ.สต.ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ คือ “ร้อยละของผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองสุขภาพ”	บูรณาการ ก.พัฒนา ยุทธศาสตร์สธ.
1.2 พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในการดูแลตนเอง	-ผู้สูงอายุ/ จนทสธ	-โครงการอบรมผู้สูงอายุ “หลักสูตรการดูแลตนเองผู้สูงอายุ” (3 วัน) -โครงการอบรม “สูงวัย สุขภาพดี”เนื่องในวันผู้สูงอายุปี 2559 (งปม. 33,750บาท/สสจ.ราชบุรี)	ศูนย์ฝึกอบรมปฐมพยาบาล สภากาชาดไทย งบปม.. 40,000 บาท/อำเภอ
มาตรการที่ 2 : พัฒนาระบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุในสถานพยาบาลทุกระดับ	-PM อำเภอ -จนท.สธ. (คลินิกผสอ.)	-โครงการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานสสจ.ราชบุรีปี 2559 (รอบ1: ให้คำแนะนำ/รอบ2:ประเมินผลการดำเนินงาน).. กำหนดเป็นตัวชี้วัดรพ.ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ คือ “คลินิกผู้สูงอายุ 1 รพ 1 คลินิกผ่านเกณฑ์” -พัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานคลินิกผู้สูงอายุและทีมงานให้เข้าใจการดำเนินงานคลินิกผู้สูงอายุและมตฐ.คลินิก	บูรณาการกับก.พัฒนา ยุทธศาสตร์สธ). -กรมการแพทย์อนุเคราะห์ วิทยากร
มาตรการที่ 3 : ส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นมีระบบการส่งเสริมดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	-PM อำเภอ -จนท.สธ. ltc(เป้าหมาย)	-โครงการอบรมพัฒนาระบบดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ จังหวัดราชบุรี ปี 2559 -โครงการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานสสจ.ราชบุรีปี 2559 (รอบที่ 1: ให้คำแนะนำ/รอบ2:ประเมินผลการดำเนินงาน).. กำหนดเป็นตัวชี้วัดคปสอ.ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ คือ “ร้อยละของตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว(Long Term Care) ผ่านเกณฑ์	19,700 บาท/สสจ.ราชบุรี

3. ผลลัพธ์ที่ต้องการ

3.1 ร้อยละของผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองปัญหาสุขภาพ ดังนี้

3.1.1 ประเมินสมรรถนะ ADL ร้อยละ 90

3.1.2 โรคที่เป็นปัญหาสำคัญ ร้อยละ 60 ได้แก่ 1.เบาหวาน 2.ความดันโลหิตสูง 3.ตาต่อกระจก 4.สุขภาพฟัน 5.

หัวใจและหลอดเลือด

3.1.3 Geriatric Syndrome ร้อยละ 60 ได้แก่ 1.หกล้ม 2.ข้อเข่าเสื่อม 3.ซึมเศร้า 4.สมรรถภาพสมอง 6.การกลืนปัสสาวะ7.นอนไม่หลับ 8.ภาวะโภชนาการ

3.1.4 ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ 5 ข้อ ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 40

3.2 ผู้สูงอายุที่ต้องการความช่วยเหลือในการดำเนินกิจวัตรประจำวันพื้นฐานไม่เกินร้อยละ 15ของประชากร

3.3 พัฒนาระบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุในสถานพยาบาลทุกระดับ โรงพยาบาลจัดตั้งจุดรับส่ง-ต่อหรือคลินิกผู้สูงอายุรองรับผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองและส่งต่อมารับการรักษา ร้อยละ 100

3.4 ร้อยละของตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว(Long Term Care) ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 40

(ประเมินกรกฎาคม 2559)

4. ผลการดำเนินงาน 8 เดือน(ตุลาคม-พฤษภาคม 2559)

4.1 ตารางแสดงจำนวนประชากรทุกกลุ่มอายุ /ประชากรกลุ่มผู้สูงอายุจำแนกตามช่วงวัยสูงอายุ
ที่มา: HDC report 9 มิย 2559

ที่	อำเภอ	ประชากรทุกกลุ่มอายุ (คน)	ประชากรผู้สูงอายุ(คน)		ช่วงวัยสูงอายุ					
					วัยต้น(60-69ปี)		วัยกลาง(70-79ปี)		วัยปลาย(80ปีขึ้นไป)	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	เมือง	184,881	32,694	17.68	17,875	54.67	9,395	28.74	5,424	16.59
2	จอมบึง	58,181	9,131	15.69	5,047	55.27	2,514	27.53	1,570	17.19
3	สวนผึ้ง	31,465	4,165	13.24	2,314	55.56	1,187	28.50	664	15.94
4	ดำเนินฯ	81,881	15,842	19.35	8,215	51.86	4,855	30.65	2,772	17.50
5	บ้านโป่ง	155,110	28,757	18.54	15,684	54.54	8,303	28.87	4,770	16.59
6	บางแพ	44,753	8,821	19.71	4,450	50.45	2,576	29.20	1,795	20.35
7	โพธาราม	127,915	24,138	18.87	12,699	52.61	6,942	28.76	4,497	18.63
8	ปากท่อ	55,636	10,035	18.04	5,437	54.18	2,974	29.64	1,624	16.18
9	วัดเพลง	9,321	2,330	25.00	1,090	46.78	687	29.48	553	23.73
10	บ้านคา	18,486	3,252	17.59	1,797	55.26	942	28.97	513	15.77
รวม		767,654	122,758	15.99	58,384	47.56	40,376	32.89	23,998	19.55

4.2 ตารางแสดงจำนวนประชากรกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง ADL (รวบรวมจากพื้นที่ 24 พ.ค.2559)

ที่	อำเภอ	ประชากรผู้สูงอายุ (คน) สํารวจ	ผู้สูงอายุที่ได้รับการประเมินADL		การคัดกรอง ADL					
					กลุ่ม 1: ติดสังคม		กลุ่ม 2 : ติดบ้าน		กลุ่ม 3 : ติดเตียง	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	เมือง	33,409	31,111	93.12	29,075	93.46	1,802	5.79	234	0.75
2	บ้านโป่ง	27,768	26,453	95.26	22,588	85.39	3,483	13.16	382	1.44
3	โพธาราม	21,915	18,842	85.98	18,052	95.81	577	3.06	213	1.13
4	ดำเนินฯ	15,423	13,577	88.03	11,712	86.26	1,703	12.54	162	1.19
5	บางแพ	8,476	8,431	99.47	7,342	87.08	962	11.41	127	1.50
6	วัดเพลง	2,171	2,171	100.00	2,078	95.72	62	2.85	31	1.43
7	ปากท่อ	9,869	8,740	88.56	8,016	91.72	637	7.29	87	0.99
8	จอมบึง	8,474	6,733	79.45	6,030	89.56	595	8.84	108	1.60
9	สวนผึ้ง	2,366	2,318	97.97	2,225	95.98	68	2.93	25	1.07
10	บ้านคา	2,814	2,728	96.94	2,642	96.85	57	2.09	29	1.06
รวม		132,685	121,104	91.27	109,760	90.63	9,946	8.21	1,398	1.15

ที่มา: รวบรวมจากพื้นที่ 24 พ.ค.2559)

4.3 ตารางแสดงจำนวนประชากรกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง โรคความดันโลหิตสูง

ที่	อำเภอ	ประชากรผู้สูงอายุ (คน) สำรวจจริง	ประชากรผู้สูงอายุที่ไม่ป่วย โรคความดันโลหิตสูง(B)	ประชากรผู้สูงอายุที่คัดกรองโรค ความดันโลหิตสูง(A)	ร้อยละ (A) /(B)
1	เมือง	33,409	17,025	13,830	81
2	บ้านโป่ง	27,768	17,217	12,579	73
3	โพธาราม	21,915	13,006	11,011	85
4	ดำเนินา	15,423	8,335	7,823	94
5	บางแพ	8,476	5,132	4,346	85
6	วัดเพลง	2,171	1,222	1,074	88
7	ปากท่อ	9,869	5,642	5,313	94
8	จอมบึง	8,474	5,155	4,445	86
9	สวนผึ้ง	2,366	2,753	2,084	76
10	บ้านคา	2,814	1,889	1,433	76
รวม		132,685	77,379	63,943	82.64

ที่มา : HDC 30/04/16

4.4 ตารางแสดงจำนวนประชากรกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง โรคเบาหวาน

ที่	อำเภอ	ประชากรผู้สูงอายุ(คน) สำรวจจริง	ประชากรผู้สูงอายุ (คน) ที่ไม่ป่วยโรคเบาหวาน (B)	ประชากรผู้สูงอายุ (คน) ที่คัดกรองโรคเบาหวาน (A)	ร้อยละ (A) /(B)
1	เมือง	33,409	25,910	19,653	76
2	บ้านโป่ง	27,768	23,976	17,411	73
3	โพธาราม	21,915	18,986	15,369	81
4	ดำเนินา	15,423	12,795	11,987	94
5	บางแพ	8,476	7,148	5,622	79
6	วัดเพลง	2,171	1,950	1,748	90
7	ปากท่อ	9,869	8,597	7,930	92
8	จอมบึง	8,474	7,635	6,290	82
9	สวนผึ้ง	2,366	3,635	2,265	62
10	บ้านคา	2,814	2,755	1,997	72
รวม		132,685	130,731	90,279	79.62

ที่มา : HDC 30/04/16

4.5 ตารางแสดงจำนวนประชากรกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองสายตา ตาต้อกระจก

ที่	อำเภอ	ปชก.อายุ 60 ปีขึ้นไป (คน)	คัดกรองแล้ว (คน)	สงสัยตาบอด (คน)	ตรวจยืนยันโดย รพสต./รพ(คน)	ยอดยืนยัน ตาบอด(คน)
1	เมืองราชบุรี	37,684	11,889	525	54	50
2	จอมบึง	9,384	6,047	324	31	24
3	สวนผึ้ง	5,514	2,456	44	19	17
4	ดำเนินสะดวก	9,667	1,779	200	186	141
5	บ้านโป่ง	31,981	11,638	875	168	110
6	บางแพ	9,752	4,995	95	69	44
7	โพธาราม	24,675	20,502	638	173	56
8	ปากท่อ	11,072	8,273	290	76	35
9	วัดเพลง	2,344	1,562	31	2	2
10	บ้านคา	3,754	433	106	76	7
	รวม	145,827	69,574 (47.71 %)	3,128 (2.14 %)	854 (0.58 %)	486 (0.33 %)

ที่มา: www.vision2020thailand.org / report 10 มิย 2559

4.6 ตารางแสดงจำนวนประชากรกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง 10 รายการ

ที่	รายการคัดกรอง	จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับคัดกรอง	ร้อยละ
1	ซีมีตรา	45,542	34.32
2	ข้อเข่าเสื่อม	388,56	29.28
3	สุขภาพช่องปาก	37,977	28.62
4	ภาวะหกล้ม	39281	30.01
5	สมองเสื่อม	5,697	67.21
6	หัวใจและหลอดเลือด	32473	24.47
7	การนอน	38436	28.98
8	กลิ่นปัสสาวะ	40447	30.48
9	ภาวะโภชนาการ	33489	25.24
10	พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์	31164	23.49

ที่มา: รวบรวมจากพื้นที่ 24 พค.2559/จากปชก.ผู้สูงอายุ(คน)สำรวจจริง132,685 คน

4.7. ตารางแสดงการดำเนินงานคลินิกผู้สูงอายุในโรงพยาบาล

ที่	อำเภอ	โรงพยาบาล	การดำเนินงานคลินิกผู้สูงอายุ		หมายเหตุ
			มี	ไม่มี	
1	เมืองราชบุรี	1.ราชบุรี	✓		-กำหนดเป็น ตัวชี้วัดรพ. ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ คือ “ คลินิกผู้สูงอายุ 1 รพ 1 คลินิกผ่านเกณฑ์ ” -จะมีการประเมินคลินิกตามเกณฑ์คลินิกผู้สูงอายุคุณภาพในเดือนกรกฎาคม 2559
2	บ้านโป่ง	2.บ้านโป่ง	✓		
3	โพธาราม	3.โพธาราม	✓		
		4.เจ็ดเสมียน	✓		
4	ดำเนินสะดวก	5.ดำเนินสะดวก	✓		
5	บางแพ	6.บางแพ	✓		
6	วัดเพลง	7.วัดเพลง	✓		
7	ปากท่อ	8.ปากท่อ	✓		
8	จอมบึง	9.จอมบึง	✓		
9	สวนผึ้ง	10.สวนผึ้ง	✓		
10	บ้านคา	11.บ้านคา		✗	รพ.เปิดใหม่
รวม 10 อำเภอ		11 รพ.	10	1	

4.8 .การดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ LTC (Long Term Care) ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปี 2559 (นโยบาย 1,000 ตำบล ทั่วประเทศ)

ที่	อำเภอ	รพ	ตำบล LTC ที่เข้าร่วม	จำนวน Care Manager ที่ผ่านการอบรม (คน)ปี2559	จำนวน Care Giverที่ผ่านการอบรม ปี2559 (คน)
1	เมืองราชบุรี	ราชบุรี	อบต.คิ่งน้ำวน	2	กำลังจะอบรม
2	บ้านโป่ง	บ้านโป่ง	ทต.บ้านโป่ง, ทต.เบิกไพร	6	47
3	โพธาราม	โพธาราม	ทต.เขาขวาง	2	13
		เจ็ดเสมียน	ทต.เจ็ดเสมียน	3	25
4	ดำเนินสะดวก	ดำเนินสะดวก	ทต.ดำเนินสะดวก,ทต.บัวงาม	4	กำลังจะอบรม
5	บางแพ	บางแพ	ทต.บางแพ	4	20
6	วัดเพลง	วัดเพลง	ทต.วัดเพลง, อบต.วัดเพลง	1	กำลังจะอบรม
7	ปากท่อ	ปากท่อ	ทต.ปากท่อ	2	กำลังจะอบรม
8	จอมบึง	จอมบึง	ทต.จอมบึง	3	กำลังจะอบรม
9	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ทต.ชัยป่าหวาย	3	กำลังจะอบรม
10	บ้านคา	บ้านคา	อบต.บ้านคา	2	กำลังจะอบรม
รวม 10 อำเภอ			14 แห่ง	32	105

4.9. การดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุจังหวัดราชบุรี มี 1 แห่งที่ดำเนินการต่อเนื่อง คือรร.ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลกรับใหญ่เปิดมาประมาณ 2 ปีเปิดเรียนในวันพฤหัสบดีที่ 2 และ 4 ของเดือนมีนักเรียน 120 คน จัดตั้งโดยเทศบาลตำบลกรับใหญ่

5. ปัญหาอุปสรรคที่พบและการแก้ไข

ปัญหา/อุปสรรค	การแก้ไข
1.การคัดกรองประเมินปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุมีมากมาย(15 เรื่อง)แต่ขาดระบบรายงานรองรับไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานในระดับพื้นที่	-ควรมีโปรแกรมระบบรายงานรองรับที่ง่ายต่อการทำงานเพื่อความสะดวก ในบันทึกและเก็บข้อมูล -การพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงาน Long term care ในเชิงบูรณาการ และการจัดการ(management)
2.ขาดโปรแกรมในการบันทึกข้อมูลผู้สูงอายุ	
3.การผลักดัน Long term care ยังขาดองค์ความรู้ในการปฏิบัติและการจัดการเชิงระบบ เช่น การจัดทำ care plan /care conference/การคิดค่ากลาง	

6. ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่ขอรับการสนับสนุน

- 6.1 สมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ(เล่มสีฟ้า)ควรได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลาง เช่นเดียวกับกลุ่มวัยอื่นๆ เช่น วัยเรียน แม่และเด็ก
- 6.2 การคัดกรองประเมินปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุมีมากมาย ควรมีการวิเคราะห์จากฐานข้อมูลส่วนกลางในข้อมูลที่มีอยู่ เช่น ICD 10 เพื่อเลือกดำเนินการในเรื่องที่สำคัญจะได้ประโยชน์
- 6.3 สิ่งสนับสนุนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ เช่น คู่มือต่างๆ แบบรายงาน จัดทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติไม่ต้องตีความอีก(อาจมีคำอธิบายประกอบให้เข้าใจได้ง่าย..พร้อมใช้) พื้นที่ไม่สับสน
- 6.4 งานผู้สูงอายุมีหลายกรม หลายกิจกรรม การบูรณาการในระดับข้างบน(ส่วนกลาง)ให้เกิดความชัดเจนจะเอื้อประโยชน์ต่อพื้นที่ในการปฏิบัติงาน

7. ผู้รับผิดชอบ : นางณัฐนันท์ ธโนศวรรยางกูร ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ